

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ШОЙГО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF SHOYGO v. UKRAINE)
(Заява № 29662/13)

Стислий виклад рішення від 30 вересня 2021 року

У листопаді 2011 року заявника було затримано працівниками прикордонної служби України під час спроби перетину кордону з України до Республіки Молдова.

За адміністративним позовом прикордонної служби Одеський окружний адміністративний суд постановив видворити заявника з України і затримати його на строк до дванадцяти місяців до видворення. Одеський апеляційний адміністративний суд залишив це рішення без змін. Національні суди у своїх рішеннях зазначили, що заявник стверджував про наявність у нього громадянства Російської Федерації, натомість документів, що посвідчують особу, не надав.

Тим часом заявник перебував у пункті тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства з неврегульованим статусом у Чернігівській області (далі – пункт). Адміністрація пункту і заявник звернулися до дипломатичної та консульської установ Російської Федерації з проханням надати заявнику документи щодо наявності у нього громадянства Російської Федерації. Посольство повідомило про неможливість визначити, чи був заявник громадянином Російської Федерації.

У листопаді 2012 року заявника було звільнено з пункту.

У грудні 2012 року Вищий адміністративний суд України повернув касаційну скаргу заявника у зв'язку з несплатою ним обов'язкового судового збору.

Згодом заявник отримав посвідку на тимчасове проживання в Україні та документи, які посвідчують, що він є громадянином Російської Федерації.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на незаконність тримання його під вартою; за пунктом 4 статті 5 Конвенції на відсутність у його розпорядженні ефективного засобу юридичного захисту для оскарження тримання під вартою та за пунктом 5 статті 5 Конвенції на відсутність забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування у зв'язку з цим.

Розглянувши скарги заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції, Європейський суд зауважив, що оскільки у заявника були відсутні документи, що посвідчують особу, а органам державної влади знадобилося майже одинадцять місяців, щоб зв'язатися з Посольством Російської Федерації і спробувати отримати проїзний документ для заявника, цих міркувань достатньо, що процедуру депортації заявника було проведено з неналежною ретельністю.

Щодо скарги заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції Європейський суд зазначив, що до внесення змін у 2017 році у національне законодавство не існувало процедури, яка б дозволяла переглядати законність тримання під вартою на підставах, які виникли після ухвалення постанови про первинне затримання, таких як зміни у здійсненні процедури видворення. Європейський суд констатував порушення пункту 4 статті 5 Конвенції.

Крім того, Європейський суд вирішив, що з огляду на ці висновки немає необхідності окремо розглядати решту аргументів заявника за цими положеннями Конвенції.

Посилаючись на свою попередню практику у справах проти України, зокрема рішення у справі «Корбан проти України», Європейський суд констатував порушення пункту 5 статті 5 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

« 1. Оголошує заяву прийнятною;

2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції

3. Постановляє, що було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції

4. Постановляє, що було порушено пункт 5 статті 5 Конвенції

5. Постановляє, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 000 (дві тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

6. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».